

VALGUSLEHT

NR. 12 (39)

TALVEKUU

ILMUB JUUNIST 1987

KOKKU
SAID
ASJA -
ARMAS -
TAJAD -
AJA
KIRJANIKUD

Nii see oli. Valtu lehe toimetus võttis 26. oktoobril vastu meie rajooni teiste majandite infolehtede tegijaid. Peale meie antakse oma lehte välja veel 10 majandis, aga kõikide lehtede esindajad ei leidnud aega kohale tulemiseks. Külaliseks oli „Ühistöö“ toimetaja hr. Jaan Nikker. Ta analüüsis kohalikke lehti, tegi ka kriitikat ja andis asjalikke näpunäiteid, mida katsume kindlasti oma lehe edaspidisel tegemisel arvestada. Tema üldmulje lehtedest oli, et need on liiga tõsised ja asjalikud, puudub kohalik külahaumor. Kuigi enamus lehti ei ole enam kellegi häälekandjad, on neis ikka enamus sõnavõtjaid juhtkonna ja ühiskondlike organisatsioonide esindajate hulgast, töönimete häält eriti kuulda pole (meil ei ole ei juhtkonna ega töönimete kirjutist, kirjutavad ainult toimetuse liikmed). Hr. Nikker tõstis küll esile Kaiu ja Valtu lehti ja seda juba nende väljanägemise poolest, sest need kaks lehte on ainukesed rajoonis, mida trükitakse trükikojas „Oktoober“ ofsettrükis. Kahjuks on aga meie lehe tulevik praegu teadmata, sest trükikoda „Oktoober“ ei sõlminud meiega enam järgmiseks aastaks lepingut, sest nii väikese trükiarvuga lehte pole loomulikult tulus trükkida.

Üks tõsine probleem kerkis lehetegijate hulgas ka üles, nimelt

● Enesekiitmise rasket tööd ei tohi teiste hooleks jätta. Oma lehte tutvustab „KAIU“ peatoimetaja Ants Tuuleveski.

AARE HINDREMÄE foto

leidsid kõik, et möödas on need ajad, kui fanaatikutele lehetegijad oma tööd ühiskondlikus korras ainult lehelugejate aitähi eest tegid. Seda, et lehetegemine lihtne asi on, võib öelda ainult vähik, kellel selle tööga midagi pistmist pole. Kes ise selle sees on, teab, kui palju aega läheb enne kui korralik lehenumber lugejate kätte jõuab. Seoses sellega on ka meil plaan juhatuse poole pöörduda lehe toimetajale tasu maksmise küsimuses. Kaius on toimetaja palk 100 rubla kuus ja Järvakandi lehe toimetaja saab lehenumbri pealt 50 rubla. Kui tahetakse, et meie leht edasi ilmub, siis ei tohi ka rahast kahju olla.

Asjaarmastajate ajakirjanike koosviibimine ei kehtnud küll kaua, aga üldine mõte oli, et üritus on terefulnud ja vajalik ning ka edaspidi võiks mõnel korral aastas kokku saada, kusjuures võõrustajaks oleks iga kord erineva lehe toimetus.

HELLE TUKK

Aastaid ikka igavikku vajub,
iga minut vanemaks meid teeb,
senikaua kuni elu tajud,
püüa edasi sa minna veel.

Küllap selgeks saanud sulle ammu:
katsumus on rõõmu vanem vend.
Raskustele ära alla vannu.
Kukud? Noh ja püsti aja end.

ÕNNITLEME

85
Richard Allika 12.12.

	75		60	
Ella Jõulu		20.12.	Mihkel Salu	4.12.
	70		55	
Johannes Raadiku		16.12.	Eha Vahtre	22.12.
	65		Helju Laaniste	31.12.
	65		50	
Osvald Laande		9.12.	Mati Jõgi	9.12.
Leida Nipernaadi		9.12.	Arvi Spuhl	10.12.
Lembit Ert		17.12.	Roose Kollo	12.12.
Zinaida Karaban		25.12.	Valve Jaanup	16.12.

JUHATUS

15. OKTOOBER

1990

OSAÜHISTU 3 KVARTALI TÖÖTULEMUSED JA PLAANID KÄESOLEVA AASTA LÖPUNI

Taimekasvatuse pole käesoleval aastal olnud nii edukas kui 1989. a. Täitmata jäid heina ja kuivsilu varumise plaanid, ka teravilja saadi ligi tuhat tonni vähem kui möödunud aastal (aidakaalus oli saagikus tänavu 29,8 ts/ha). Peamine põhjus oli kevadine põud. Raskustes oleme kartuli võtmisega, tänaseks on veel 20 ha võtmata. Sellele tööle on vaja suunata kogu tähelepanu ja iga tootmisloik peab andma inimesi kartulivõtmisele.

Aiand oma kohustused täidab. Puukoolile on vaja täiendavalt eraldada 20 000 rubla kaevu ja tee ehitamiseks.

Loomakasvatuse napib jõusöödast, ollakse sunnitud nuumpullidelt jõusööti ära võtma, samuti tuleb edaspidi sigade arvu ligi 1/3 võrra vähendada, kui jõusööta juurde ei saada. Põhikarja püütakse esialgu säilitada, kuna põhisöödad (hein, kuivsilu, silo) on talveks olemas. Rahalised plaanid suudab loomakasvatuse täita.

Abitootmine on tänavu üle poole miljoni rubla rohkem raha andnud kui möödunud aastal. Raskusi on momendil estosteriili tooraine saamisega, mistõttu estosteriili tootmise aastaplaani täitmine on küsimärgi all.

Ehitusosakond on suurtes raskustes ehitusmaterjalide saamisega. Eriti suur puudus on puidust. Ka tööde organiseerimises on olnud mõõdalaskmisi.

Tervikuna võttes, on majandil tänavu rahalise plaani täitmine võimalik ja ka preemiad püütakse tänavu välja maksta.

II

ORGANISATSIOONILISED KÜSIMUSED

- Otsustati osaühistu volinike koosolek kokku kutsuda 13. novembril 1990. a. algusega kell 11.00 Inglise klubis. Volinike koosoleku päevakord:
 - Praegusest olukorrast majandis ja tulevikuperspektiividest.
 - Ühistute liidu moodustamisest.
 - Organisatsioonilised küsimused.
 - Osaühistu esimehe asetäitjaks, Inglise osakonna juhatajaks, kinnitati Aare Leinberg, kuupalgaga 320 rbl.
 - Otsustati tõsta alates 1. oktoobrist 1990. raamatupidajate palgaksid 180—220 rublani kuus, kuna üleminekuperioodil väikesteks ühistuteks on vaja teha palju arvestuslikku eeltööd.
 - Puidutöökoja juhatajat Ants Seersanti kohustati kõik tänaseks saagimiseks võetud osaühistu töötajate palgid läbi saagima 1. veebruariks 1991. a. Seniks katkestada palgide saagimiseks vastu võtmine väljapoolt.
 - Otsustati müüa 50% soodustusega osaühistule kuuluvaid majavaldu osaühistu liikmetele alljärgnevalt:
 - ÜPE „Kasemetsa 1“ — Marje Lember
 - ÜPE „Kasemetsa 2“ — Ottmar Enno
 - ÜPE „Kasemetsa 3“ — Helgi Merisalu
 - ÜPE „Kasemetsa 4“ — Karla Tamm
 - Kõpu majavaldu — Hans Puunurm
 - Eomatsi majavaldu — Evi Angermaa
 - Kuusiku majavaldu — Arnold Jõulu.
 - Otsustati kinnitada talude ja maade väljaandmise küsimused alljärgnevalt:
 - Rahuldada Hurmas Kauri taotlus Lepiku talu taastamiseks 1991. a. kogupindalaga 21,6 ha, millest haritavat maad 14,5 ha.
 - Rahuldada Andres Pärna taotlus Kasemaa talu omandamiseks ja eraldada talle 5,6 ha maad, millest haritavat maad on 3,6 ha. Ühtlasi võtta teadmiseks, et krundi taotlejal on õigus antud maakasutusele juurde saada Purila kolhoosist 3,5 ha metsamaad endise Kasemaa talu maal ja Mahtra kolhoosist 3,8 ha põllumaad omanikuta mahajäetud maadest.
- Kokku jääb Kasemaa talu suuruseks 12,9 ha, millest haritavat maad on 7,4 ha.
- Lubada Toomas Kuiva vormistada endise Heino Saare-metsa Kriugese väikekoha dokumentatsioon seoses kinklepinguga 21.09.1990. Anda Valtu osaühistu maadest 3,6 ha, millest haritavat maad 2,0 ha. Võtta teadmiseks, et nimetatud talul oli lahusmaatükk 7,4 ha, mis nüüd on Rapla riigimajandi puittaimestikuga maa.
 - Rahuldada Velli Türksoni taotlus Järve talu taastamiseks ja kooskõlastatult maataotlejaga jätta osaühistu kasutusse Hertu-Keava maanteest edelas asuv põllumaa 4,3 ha, kuni talule vajaliku inventari soetamiseni. Maa ülekandmine peab toimuma sügisel pärast kultuuride koristamist talupidaja ja osaühistu esimehe vahel kooskõlastatud tähtaajaks.
 - Rahuldada Olli Miileni taotlus ja anda talle ehituskrunt 2500 m² pindalaga Pae külas Rähni talu õuemaalt.
 - Otsustati jaotada osaühistu 1991. a. tarbepuitu raieplaan alljärgnevalt:

400 tm —	osaühistu ehitusjaoskonnale
350 tm —	individuaalehitusele (osaühistu liikmetele)
50 tm —	reservfond.
 - Kinnitati uued müügihinnad piimale ja lihale alljärgnevalt:

piim —	40 kop./l (alates 1.11.1990)
sealiha —	4 rbl./kg (alates 17.10.1990.)
sea koot —	2.50 rbl./kg —“—
seapea —	60 kop/kg —“—
seajalad —	50 kop/kg —“—
sea maks —	1 rbl./kg —“—

 hädatapu korral sealiha 2.50 veiseliha I kat. — 6 rbl./kg
 II kat. — 3. rbl./kg
 pörsas 5 rbl./kg (eluskaalus)
 Liha müüakse korraga mitte üle 5 kg.
 - Otsustati võtta lahendamiseks talude taastamise avaldusi kuni 1. detsembrini 1990. a. Hilisemad avaldused lahendatakse 1991. a. sügisel.
 - Kinnitati alljärgnevad hindad talude mõõtmisel ja dokumentide vormistamisel:

Talumaa ühes tükis —	25 rbl.
----------------------	---------

 Kui talumaa ei ole ühes tükis, siis iga tüki eest 4 rbl. juurde.
 - Otsustati mitte anda õue-aiamaad nendele osaühistu liikmetele, kes jätvavad neile eraldatud maa kasutamata.
 - Individuaalehitajate abistamise projekti otsustati arutada järgmisel juhatuses koosolekul, seniks aga katkestada nende tasuta abistamine.
 - Naiste Ühenduse avaldust külakordniku palkamiseks otsustati uuesti arutada peale Eesti Vabariigi politseiseaduse vastuvõtmist.
 - Otsustati võtta isikutelt, kes kasutavad osaühistule kuuluvaid ruume oma ürituste läbiviimiseks, teenustasu 25% nende sissetulekust ürituse pealt.
 - Otsustati lahendada ettepanek valgustada Kaerepere asulast Viljandi maanteele viiv teelõik 1991. a. jooksul koos selle teelõigu laiendamisega.
 - Otsustati eraldada raha 14 Rapla II KK õpilasele tasuta lõunasöögi andmiseks, kuna kooli õpilased on pidevalt abistanud majandit kartulivõtul.
 - Otsustati jagada korterid alljärgnevalt:

Andres Tomson —	Staadioni 10—1
Enn Pajuri —	ühiselamutuba Staadioni 6—14
Rene Pähkel —	ühiselamutuba Staadioni 6—14.

III

AVALDUSED JA ETTEPANEKUD

Avaldused ühistu liikmeks vastuvõtmise kohta

- Andrus Lukas — võtta liikmeks 1.10.1990.
 Tiiu Velleõu — võtta liikmeks 1.10.1990.
 Meelis Sassian — võtta liikmeks 1.10.1990.
 Ilona Rieksts — võtta liikmeks 1.10.1990.
 Väino Tippel — võtta liikmeks pärast 3-kuulise katseaja möödumist
 Kuldar Liba — võtta tööle metsandusosakonna tööliseks 16.10.1990. a., osaühistu liikmeks esialgu mitte võtta
 Eve Lepik — vabastada töölt ja osaühistu liikmest 15.10.1990.

Avaldused talumaade säilitamise kohta

- Arvo Laurimaa — avaldus Alli talu maa säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Magda Laurimaa — avaldus Juhku talu maa säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Boris Reinvarf — avaldus Kivisilla talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Laine Miilen — avaldus Hiie talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Marve Niitso — avaldus Kabina talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Eda Rebane — avaldust taastada Ella Tiitsole kuuluv talu ei saa rahuldada, sest testament veel ei kehti
 Tiia Purge — avaldus talu taastamise kohta rahuldada, kuna ta on testamentijärgne pärija
 Linda Riisma — avaldus Väljatoa talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Selma Pert — avaldus Keediku talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks
 Toomas Massov — avaldus Juhani Vanatoa talu taastamise kohta rahuldada peale vastavate juriidiliste dokumentide esitamist
 Ölme Laurimaa — avaldus Niidre talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks.

Õue-aiamaade avaldused

- Helene Massov — avalduse lahendavad Herman Nõupuu ja Tenno Teets
 Avo Tammissaar — avalduse lahendab Herman Nõupuu

- Mihhail Karaban — avalduse lahendab Herman Nõupuu.
 Janek Jürgens — avalduse lahendab Herman Nõupuu.

Korteriavaldused

- Maimu Koppelmann — avaldust kahe korteri saamiseks ei rahuldatud
 Heli Tsirgu ja Mihhail Perun — ühist avaldust Aasmäe majja korteri saamiseks ei rahuldatud, sest nimetatud korter on mõeldud lüpsjale
 Ene Piigli — avaldust korteri vahetamiseks ei rahuldatud, sest ehitusjaoskonda kohustatakse 1991. a. jooksul paigaldama korterisse vann.

Muud avaldused

- Girti Naaris — seoses lapse tervisliku seisundiga, võimaldada kodus olla lapse 4-aastaseks saamiseni ja säilitada pidev tööstaaž
 Anne Ojasalu — seoses lapse tervisliku seisundiga, võimaldada kodus olla lapse kooliminekuni ja säilitada pidev tööstaaž
 Tatjana Kõrtsini — seoses lapse tervisliku seisundiga, võimaldada kodus olla kuni lapse 4-aastaseks saamiseni
 Maire Aus — üle viia põllutöölisest korvipunujaks tervislikel põhjustel 15.10.1990. a.
 Elvi Laineste — avalduse tee tegemiseks maja juurde lahendavad Tõnu Teder ja Herman Nõupuu
 Evald Hindremäe — avaldus veoauto ostmise kohta lahendada järgmisel juhatusel koosolekul
 Tom Kivik — avalduse majaehituskrundi eraldamise kohta lahendavad Tenno Teets ja Herman Nõupuu
 Hilda Neljas — avalduse dividendide eest liha ostmiseks lahendab Aare Leinberg

Lau küla elanike avalduse bussiliiklise korraldamiseks lahendavad Aare Leinberg, Andres Rhede ja Epp Sulu.

Karistused

- Uno Laas — 12. septembril dispetšeri korralduse mittetäitmise ja leiva toomatajätmise eest karistada 1 kuu preemiast ilmajätmisega.

Oktoobrikuus võis Inglise osakonna kartuliväljadel harjumatuult palju punaarmee lasi kohata. On hea, et nad oma internatsionalistlikust abist põllumehele raskel ajal ära ei öelnud ja kartuli üles sai. Sm. kapten Firsem Naliullovi arvates (vasakpoolsel fotol paremal) on nad nõukogude Eestile väga vajalikud, aitavad ehitada inimestele elumaju ja vajaduse korral abistavad põllumajandust. Et sõjamehed ka talvel süüa tahavad, siis see paarkümmend tonni talvekartulit meie ladudesse ei tohiks teie söögilauale mõju avaldada. Vesteldes sõjameeste-internatsionalistidega kuulsin, et ka nemed on vaheldusega rahul. Ikkagi väeosast väljas ja korralik lõunatoit ka. Kahju ainult, et sigarette kellelgi jagada ei ole.

Kartulipõllul käis AARE HINDREMÄE

Alates 1. oktoobrist 1990. a. toimus suuri muudatusi riigi poolt makstava peretoetuse ning soodustuste osas ja et kõik ei pruugi veel orienteeruda neis (oletan seda mulle esitatud küsimuste põhjal), siis loetlen ja kommenteerin neid.

1. Lapse sünni korral makstakse riigi poolt olenemata sellest, mitmes laps sündis ja sellest, kas ema töötab, õpib või on kodune, **200 rubla ühekordset toetust** (varem 50 või 100). Töötavale või õppivale emale makstakse see toetus välja tema töö- või õppimiskohas, kui ema ei tööta ega õpi, siis isa töökohas (varem maksti juhul, kui ema ei töötanud, isale 30 rbl. ühekordset toetust).

Ühekordse toetuse saamiseks esitatakse külanõukogust antav sünnitõend.

2. Igakuuline lapsetoetus suurenes 35 rublalt **70 rublani**, mida makstakse kuni lapse 1,5 aastaseks saamiseni, olenemata sellest, kas ema töö-

tab või on kodune. Lapse-toetuse saamine ei sõltu lapsehoolduspuhkuse kasutamist ja ema täieliku või mittetäieliku ajaga töötamisest.

Lapsetoetus makstakse töötavale või statsionaarselt õppivale emale tema töö- või õppimiskohas. **Kui ema ei tööta ega õpi**, siis makstakse **isa töö- või õppimiskohas**. (Varem seda toetust isale ei makstud.) Kui lapse ema on surnud, emalt on vanemlikud õigused ära võetud või lapsed elavad isa juures, siis makstakse toetus isale.

Toetuse saamise viimaseks päevaks on lapse 1,5 aastaseks saamise päev, lapse surma korral surma päev.

Kui ema rasedus- ja sünnipuhkus algab ajal, mil ta saab eelmise lapse eest lapsetoetust, makstakse mõlemat toetust üheaegselt.

Lapsetoetuse saamiseks esitage meie kaardrisse

UUED SUUNAD SEADUSTES

avaldu, sünnitunnistuse ärakiri ja ema mittetöötamise korral tööraamat v. külanõukogu tõend ema mittetöötamise kohta. Varem määratud igakuuline lapsetoetus 35 rbl. suurendatakse 70 rublani alates 1. oktoobrist ilma täiendavate dokumentideta.

3. Uus toetusliik on **50 rubla toetust 1,5–6-aastastele lastele, kes ei käi lasteaias ja kelle peres keskmine sissetulek iga pereliikme kohta kuus ei ületa 140 rubla.**

Toetuse määramisel selle aasta oktoobri-detsembri-

kuus, võetakse aluseks selle aasta 9 kuu keskmine sissetulek, edaspidi eelmise kalendriaasta keskmine sissetulek.

Nimetatud toetuse saamiseks ootame avaldusi toetuse taotlejatelt. Naised, kelle mehed töötavad mujal, peavad esitama mehe palgatõendi.

4. **Toetust sõjaväe aega teenivate sõdurite lastele makstakse 70 rubla kuus** ema elukohajärgse sotsiaalhooldusorgani kaudu.

5. Kui ema ei kasuta lapsehoolduspuhkust, võib lapsehoolduspuhkuse lapse 3-

Kuna eelmises infolehes sooviti näha ka majandusosakonna töid ja tegemisi käsitlevat kirjutist, siis siinkohal püüangi sellest mõningase ülevaate anda. Kõigepealt, mida oleme teinud?

Majandi kommunaalpind on küllaltki suureks paisunud — 11 284 m². Kommunaalmaju on 81 ja neis on 288 korterit oma probleemide, hädade ja muredega. Praegu töötab kommunaalosakonnas 3 inimest: kommunaalosakonna juhataja ja 2 santehnikut. Nende töökoormus on küllaltki suur ja sellest tulenevalt ei jõuta tekkinud avariisid koheselt likvideerida. K.a. aprillis viisime sisse avariide registreerimise žurnaali. 1. oktoobri seisuga on sellesse kirja pandud 131 avariid ja väljakutset. Tänu Tiit Toveri ja Arvo Koori kõrgele kvalifikatsioonile on suudetud artikli kirjutamise päevaks neist likvideerida 123. Muret teeb siin kaks probleemi. Mõnigi kord osutuvad väljakutsed pisküsimuste lahendamiseks, niisugusteks, millised võiks väga kergesti ära teha ka meessoost majavaldaja või korteriomanik. Ja teiseks meie suureks mureks on varuosade täielik puudumine. Neid tuleb hankida iga hinna eest ja küllaltki suure vaevaga. See nõuab aega ja parajas koguses ka närvikulu. Probleemiks on ka, et suur

osa kommunaalpinnast (eriti väikemajad) on amortiseerunud. Nende korrashoidmine ja remont nõuab majandilt kopsakaid summasid ning palju jõudu. Majand ei ole võimeline tervet kommunaalpinda remontima ja vajalikul määral korras hoidma. Sellest põhimõttest lähtudes, alustati tänavu soodustatud tingimustel väikeelamute müüki elanikkonnale. Loodame, et aasta lõpuks on majaomanikke tunduvalt juurde tulnud. Olen veendunud, et Eesti küla taaselustamiseks aitab see tunduvalt kaasa.

Muret tekitab asjaolu, et ehitusosakond ei ole seni suutnud remontideks kavandatud programmi täita. Me saatsime hiljuti majavanematele kirjad, milles palusime esitada nõudmised 1991. a. remondiplaani koostamiseks. Püüame ehitusosakonnaga koostada järgmiseks aastaks võimalikult konkreetse remondiplaani, avalikustame selle ja püüame kindlustada ka täitmise. Käesoleval aastal jääb ehitusorganisatsioon planeeritud remontidest palju võlgu.

Kõikides suurtes kommunaalmajades on valitud majavanemad. Valik on minu arvates õnnestunud. Majavanemad on aktiivsed inimesed, kelle kaudu oleme järk-järgult püüdnud majaelanike soove rahul-

ARENG ja PROBLEEMID

dada. Kui selline koostöö jätkub, suudame ühisel jõul nii mõndagi korda saata.

Käesoleval aastal muretsesime majaelanike ettepanekul majade juurde pingid, ostsime prügikastid, tellisime lastele mänguväljaku. Selle suudame paigaldada 1991. a. kevadel. Keskuses tahaks piirata autode liikumist välilillepottidega, millega likvideerisime praegu paratamatud suurte rahnude kogumikud. Välilillepotte lubasid oma mehed teha, kuid kahjuks jäi lubadus realiseerimata. Kui meie tellimust talveperioodil ei suudeta täita, peab lillepotid mujalt hankima.

Vananenud santehnilised süsteimid nõuavad järk-järgulist uuendamist. Hertu asulasse telliti uue kaevu projekt ja see on juba käes. Ehitusosakond tellib selle järgi 1991. a. uue kaevu. Meie projektiteerijatele on antud tellimus koostada ka Hertu uued vesivarustusüsteemid. Keskuses tuleb uurida soojatrasse, võib-olla tuleb ka

siin nende remonti planeerida, kuna osa kortereid ei lähe soojaks. Uuringuga loodame veel käesoleval aastal valmis saada. Kapitaaalselt remontisime ka biopuhastid. Nüüd väljub sealt nõuetele vastavalt puhastatud vesi.

Agal meil on ka muresid, mille üle tahaks käesolevas kirjutises mõtteid vahetada. Kõigepealt tahaksin alla kriipsutada kodukultuuri väärtustamist. Iga kodu, selle heakord ja väljanägemine annab hinnangu selle elanike kultuuritasemest. Muidugi saab sobivaks maakoduks olla ainult ühepereelamu. Majandi elamispiinall elab 689 inimest, neist enamik suurelamutes. Elamine neis aga aitab kaasa elanike kultuuritaseme langusele. Negatiivne eeskugu on nii lapsi kui ka vanu kergesti mõjustav. Toon siinjuures mõned näited. Lapsed käivad kambas, kui üks midagi teeb, teevad teised järgi. Mis käes ülearune, see maha visatakse.

aastaseks saamiseni vormistada lapse isale, töötavale vanemale või vanaisale.

6. Ema pikaajalise haiguse korral võib perioodiks, mil ema ei saa last hooldada, lapsehoolduspuhkus vormistada teisele isikule.
7. Teise isiku lapsehoolduspuhkusele lubamiseks esitatakse tema töökohta avaldus, lapse sünnitunnistuse ärakiri ja teatis ema töökohast selle kohta, et ema ei kasuta lapsehoolduspuhkust või on selle katkestanud. Katkestamise päevast võib teise isiku vormistada lapsehoolduspuhkusele, kusjuures lapsehoolduspuhkusele oldud aeg läheb tema üldisesse pidevasse ja erialasesse tööstaaži.
8. Alla 3-aastase lapse haigestumisel väljastatakse vajaduse korral ajutise töövõimetuse leht sel ajal lapse eest hoolitsevale isikule. Raha selle aja eest makstakse analoogselt haige lapse põetamisega.

9. Talupere saab nii ühekordset kui ka igakuulist lapse-toetust **elukohajärgse sotsiaalhooldusorgani kaudu.**
10. Alates 1. oktoobrist on **raseduspuhkuse pikkus 70 kalendripäeva** enne sünnitust ning raseduspuhkuse ja sünnituspuhkuse (56 kalendripäeva) kestus summeeritakse ning antakse naisele täies ulatuses kätte.
11. Alates 1. oktoobrist on **riiklik matusetootus 100 rubla** (seniajani oli see 10 rubla).

Sellised olid siis põhilised muudatused riiklikes peresoodustustes ja -toetustes ja olgem ausad, need on võrreldes varasematega, tunduvalt pere- ja lapsesõbralikumad.

Kui kellelgi jäi veel midagi arusaamatuks, võib täiendava informatsiooni saamiseks minu poole pöörduda.

HELLE TUKK

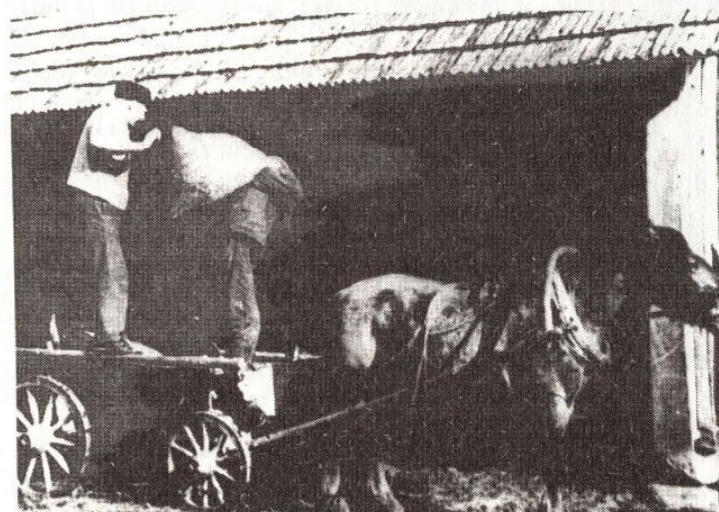
Toimetusele on laekunud palju fotosid, mis kajastavad majandi ajalugu aastakümnete jooksul. See tõi endaga kaasa mõtte hakata neid võimalust mööda avaldama eraldi rubriigis, koos selgitava tekstiga fotode kohta. Täna lehes avaldame uue rubriigi **FOTOALBUMIT SIRVIDES** esimesed fotod.

● Nuumsigade talitaja Ellen Nipernaadi Uuetoal 1956. a.

● Kanatalitaja Adele Niinsalu 1956. a.

● Seemneviljakottide mahalaadimine „Ohiselu“ kolhoosis. Saare aita võtab seemet vastu laomees H. Kraam, kotte kannavad E. Riim ja A. Vösa.

Sageli leiame mahavisatud paberitüki lausa prügikasti kõrvalt. Kui lund pole, siis loobitakse majasein poriplonnidega kirjuks, või kirjutatakse sinna. Kanalisatsioonikaevudesse pilutakse kõike, mis kätte juhtub. Tänavu saime ülepumpala pumbast kätte kalossi. Tuli tükk aega vaeva näha, enne kui viga üles leiti. Pump võeti igaks juhuks lahti ja sealt pahandusetekitaja leiti. Kalossi aga ei saa ju kraanikausist koos veega alla lasta. Nii tekitataksegi majandusmeestele palju ebameeldivusi, sest nemad peavad torustike ummistusi likvideerima ja võta kinni, kus just ummistus on tekkinud.

Muret teeb ka asjaolu, et ollakse oma laste suhtes liiga liberaalsed. Lapsed on sageli väljas keskööni ilma järelevalveta ja neilt ei nõuta õigeaegset koju tulekut. Paljudel lastel ei ole arusaamist kultuurist, ilust, looduse armastusest. Kahjuks ei püütagi neile seda sisendada. Ei ole harv juhus, kus lapsed viskavad kommipaberid või midagi muud maha ning samas olev täiskasvanu ei kutsu lapsi korrale, ega õpeta neile kultuuri.

Korraarmastajaid inimesi jääb suurel määral üha vähemaks, sest kes tahab olla teiste koristaja. Meie ümbrus võiks olla veelgi paremini korras, ilus loodus on andnud selleks

head võimalused. Haljastusbrigaad annab oma parima selleks, et meil majade juures õitseksid lilled. Majaelanikel tuleks nende eest hoolt kanda — kasta ja rohida. Kahjuks pole me veel selleks valmis. On perekondi, kes oma majaümbuse heakorrastamisest osa ei võta. Nende eest peavad selle töö ära tegema naabrid või haljastusbrigaad.

Lausa nõrdimust tekitab mõne inimese hoolimatus. Mõni kuu tagasi korrastasime prügi mahapaneku koha. Prügi pandi juba päris tee äärde. Korralikku inimest häiris see. Me tasandasime prügmäe, panime välja vastavad sildid ja suunad ning valmistasime ette uued prügi vastuvõtukohad. Nüüd on kellelgi vaja läinud teiste töö nulliks muuta ja suunamärgid maha võtta ning ongi hakatud jäätmeid uuesti tee äärde maha panema. Jäätmeühik näitab ise, millises tootmisharus valitseb madal kultuuritase. Tahaks väga loota, et need jäätmed sealt ära koristatakse.

Ja siit saabki alguse lõputu ebameeldivuste jada — ühed püüavad mingil määral korda luua, teised samal ajal aga lagastavad. Miks? Kas ei saaks nõnda, et me kõik hoolitseksime korra, puhtuse ja ilu eest? Tulemused oleksid kahtlemata palju paremad.

ENDEL MALTSAR

FOTO- ALBOMIT SIRVIDES

● „Tee Kommunismile“ kolhoosi kurgi- ja tomatikasvatajate brigadir Mariie Piirsalu.

● „Tee Kommunismile“ kolhoosi parim põllutöölaine Kalju Tiff, kelle unistuseks on ligemal ajal kombaineriiks saada.

E. PAALANDI fotod

Mälestuskilde veidi üle aasta tagasi meie hulgast igaveseks lahkunud heast inimesest Osvald Ellermaast, kes 4. novembril oleks pühitse nud oma 80-ndat sünnipäeva.

Kolmekümnendate aastate foto Eesti pildiajakirjas: skaudivormis poiste keskel istub pikk ja sihkvakas noormees — Osvald Ellermaa.

Viiekümnendad aastad: rajooni koolinoorte spordipäevade tavaline pilt — Kabala kooli kehalise kasvatuse õpetaja Ellermaa liikumas, poistekari sabas, õhinaga võistluste tulemusi arutamas. Samadel aastatel: õpetajate vene keele eksamitel nende ridade kirjutaja pealt „diktanti“ maha kirjutamas (ei olnud ju mõeldav, et ühtki tundi vene keelt õppimata oleks seda teisiti võimalik teha olnud).

Aasta hiljem Valtu koolis ja toimekana kohalikus spordi- ja seltsielus kaasa löömas: oma lahutamatu viiuliga laule õpetamas, palliplatsil võrkpalli mängimas, rahvamajas küll näidendiproovil, küll tantsuorkestriga askeldamas.

Keskeas loodud vastne pere vajas korralikku kodu, mida kohe asuti ehitama. Iga toll sellest kodust ja aiast on tunda

saanud Osvaldi töökate käte soojust.

Koolitööst vabal ajal võis Osvaldit sageli kohata koolimajas. Ikka oli tal mingi tööriist käes, ikka leidis tema jaoks tuhat tööd-tegemist. Aastate koorem sundis Osvaldit küll koolitöö maha jätma, kuid loobuma jõukohasest tööst ja laulmisest veel mitte. Segakoor tunneb tänaseni puudust tema mahlakast bassist. Lasteaial pole enam seda head hallipäist vana onu, kes parandas toole ja mänguasju.

Terve elu oli ta kellelegi vajalik. Oma tagasihoidliku võluva isiksusega, ilma kangelase aumärkideta elas ta oma igapäevast, tema jaoks nii iseenesestmõistetavat elu — haris oma „Pommeri aeda“ ja raugaiga jäi temast veel kaugele. Ometi said tema elupäevad märkamatu otsa. Mälestusi temast võiks lehekülgede kaupa kirja panna. Elama jääb ta nende kõikide südamesse, kes teda on tundnud.

SAIMA TITT

OSVALD ELLERMAA — minu jaoks alati ÕPETAJA. Vaatamata sellele, et olime ka kolleegid. Ja ma leian, et olen õnnelik inimene, sest mu eluteel on olnud niisugune suurepärane VANA HEA KOOLI ÕPETAJA, kes suutis palju ning õpetas nägema, olema ja elama oma minast kaugemale. See võime on antud vähestele.

OSVALD ELLERMAA — inimene, kelles ühtusid minu arvates Eesti rahvale klassikaliselt kuulsad ja kaunid ÕPETAJA LAUR ning VARGAMÄE ANDRES. Meie põlvkonnale jääb ta legendiks.

ANNE ARCHIPOV

„Iga hommik on nagu kingitus pärast pikka ja pimedat ööd. Tunnen, et elan.

On rõõm, et soontes on tuikamas veri, et öö hääletu embus ei viinud mind endaga kaasa. Iga hommik on nagu kingitus. Jälle üks päev on kuulumas mulle.“

Nii mõtlevad paljud, kellel aastaid üle keskea või kellel raske haigus. Iga-hommikune dialoog iseendaga (ja võib-olla ka Loojaga) annab jõudu elada perele, jõudu tööks, puhastab hinge nägemaks Suurt Loodust ja teist inimest oma kõrval.

Täna on hingede päev. Künlaleek võbeleb meie pilgu ees ja manalasse jõudnud on meiega mälestustes. Me sammume igaüks oma teed. Kui palju lootusi kanname enesega elust läbi! Ometi ei kirjuta ajalugu iga nime säravate tähtedega oma lehekülgedele.

4. novembril 1990. oleks üks neist, kelle päevades oli nii palju eluõigust päikesele ja soojusele, ülevusele ja laulule, kohusetundele ja töökusele, kelle päevadesse jätkus tuska mõistmata meele ja tobeduse, lolluse ja laiskuse pärast, tähistanud oma juubelit:

OSVALD ELLERMAA — 80.

„Nagu oktoobrikuu hilised hallad lihtsalt kui tõde — juustesse kusagilt aegadest alla pudeneb hõbe.

Hallad on saabunud, tuleb ka lumi, pakane põue poeb. Ent kui Su elust saab teistele suvi — siis on ka Sinul soe.“

Oktoobrikuu viis aasta tagasi koolimeistri ja maamehe Toonela tee. Arvame siiski, et küllap tundis ta isegi aastakümnete vältel, et tema südame ja vaimu läbi jagus õdusaid ja ülevaid silmapilke, praktilisi ja õigeid elukogemusi nõnda paljudele-paljudele.

Tänutundes oleme meie: siinsed elanikud, endised õpilased, lauljad ja pillimehed, näiteseltskond ja spordisõbrad, naabrid, lõpmata arv tuttavaid sünnikodu kandis, Velisel, Vaimõisas, Kabalas, Valtus. Ja meie mõtted on aeg-ajalt Osvald Ellermaa perega, nendega, kes surma läbi kaotasid oma KOTKA, isa, vanaisa, kuid kes ometi on rikkad kadunu hingevaimu-jõust.

„Kõik on asjalik ja põrm. Ainult Su laps elab üle Su ea, ainult Su laps ja lapselaps jääb Sinust siia ilma — temal on Sinu näokuju, silmavaade ja häälekõla. Hea on teada, et Sa ei kao iialgi, Su veri elab edasi ja sünnitab uut elu.“

Eesti luuletajate salme kasutades mõtiskles hingede päeval
HELGI SUSSI

KOOLI- UUDISEID

KOOLI- UUDISEID

● Ohutu liikluse nädala raames külastas 5. oktoobril kooli hr. Mait Jõgisoo. Kõrvuti teabega suurematest liiklusõnnetustest maakonnas, korraldas ta liiklusalase viktoriini, mille võitis 9. klassi õpilane Jaanus Terasmaa. Viis paremat vastajat said mälestuseks väikesed auhinnad.

* * *

● Hõimupäevi tähistati sel aastal ka meie koolis. 19. oktoobril kogunesid kõik soovijad saali, kus kõrvuti infoga, mida need päevad endast kujutavad, esinesid rahvusliku kavaga 7. klassi õpilased. Esinemisnumbrid olid kokku pandud õpetaja abita. Parim lavastaja oli Airi Lohk, kes koos Kersti Piigli, Eveli Hanseni ja Triini Kruusiga esitasid huvitava kava. 6. klassi paremad esinejad tulid välja oma „Ahjualuse“ variandiga. Vaatajad jäid esitatuga rahule.

* * *

● Julgus esineda publiku ees,

oskus teha end lavaliselt arusaadavaks, loomingulise sädeme arendamine on kirjandustundide üks peamisi eesmärke. Nii esitasid 5. klassi õpilased 12. oktoobril peale tunde kõigile soovijatele oma telesaated. Eetris oli „Politseikroonika“, „AK“, „Monoloog tundmatuga“ ja „Kipinä“. Erilise aktiivsusega paistsid silma Kairi Kurisoo, Taavi Teets, Martin Preismann, kellest kunagi hea tahtmise korral võiks saada tõeliste saadete loojad. Arvestusliku tööga oli kõigi esinejate hindeks „väga hea“.

* * *

● 24. oktoobril olid koolis sügistalgud. Peale kolmandat tundi läksid kõik kooli lähemat ja kaugemat ümbrust riisuma ja pühkima. Tööd tehti kõvasti, millest annavad tunnistust suurel lehekujad teede ääres ja puhas kooliümbus.

* * *

● Kui kõik vana laguneb ning õiget uut välja pakkuda pole, langeb kord ja tekib kaos. Ka

Valtu koolis võeti ette distsipliiniküsimus. Anti välja kooli sisekorraeeskirjad, mis reguleerivad õpilaste käitumist nii vahetundides kui pärast kooli. Eelnevalt arutati see läbi õppenõukogus õpetajate poolt. Neid eeskirju ei tule võtta kui kohustust, mis takistaks normaalse käitumisega õpilast. Pigem on need mõeldud nende jaoks, kes ei mõista, et kõik ilus meie koduasulas vajab kaitset, nende jaoks, kes ei mõista, et heaks läbisaamiseks tuleb mõelda mitte ainult enesele. Peab arvestama ka kaasõpilasega.

* * *

● Tunnistused saavad Valtu kooli õpilased sel aastal alles jõuluvahetajaks ja teist korda suvevahetajaks minnes. Enne sügis- ja kevadkoolivaheaega tehakse lapsevanematele teatavaks jooksivad hinnad. Iga kool otsib paremat varianti, mis ühelt poolt kajastaks objektiivsemalt õpilaste teadmiste taset, teiselt poolt vähendaks pinget, mida paratamatult toob endaga

kaasa tunnistuse saamine. Ehk teisisõnu õppimine hinde pärast.

* * *

● Valtu koolis on kasutusel kaks hindamissüsteemi: 5-palline ja 10-palline. Allakirjutanu arvates on viimase pluss selles, et see tõstab esile andekad keskpärase tublide õpilaste seast. Miinus on aga selles, et pole kompuutrit, mis arvutaks välja objektiivse teadmiste taseme. Suuremat rolli hakkab siin mängima kindlasti õpetaja subjektiivne hinnang. Eks aeg too arutust, kumb hindamissüsteem peale jääb.

* * *

● Vastavalt Eesti Vabariigi Haridusministeeriumi käskkirjale, on jõuluvahetaja 22.12.—2.01., kevadine 25.03.—31.03. Esimene klass saab lisavaheaiga (7 päeva), mille määrab iga kool ise. Oppetöö lõpeb 9. klassil 15. mail, teistel klassidel 23. mail.

On loota, et 31. maiks oleme koolist ära saatnud uue lennu.

UUT VAIMUELUS

SOLŽENITSÕNIT LUGEDES

Hiljuti ilmus esimene raamat Aleksander Solženitsõni kuulst teosest „Gulagi arhipelaag“. Nagu „Eesti Ekspress“ kirjutas, võiks Eestiski olla oma Solženitsõn, ometigi tundub, et Nobeli preemia laureaat on oma raamatuga nii põhjani läinud, et pelga õuduskirjelduse asemel oleks tõepoolest nagu tegemist „uusvene piibliga“. Hakkad seda lugema algusest, lõpust või keskelt, ikka jõuad välja tuamani, mis seletab objektiivselt 20 sajandi inimest ning seda maailma kõige hirmsama tautal, mis enneolematu ajaloos, s.o. Stalini kommunismipoliitika.

Mulle endale tundub see nii targa raamatuna, et tahan veidi reklaami teha Solženitsõnile ning tutvustada mõtteid, mida eriti tähtsaks pean.

„... keskaeg: see ei teadnud, kui kitsas on diapasoon, milles inimene säilib oma isiksuse.“ (lk. 95). Tõepoolest, sõõnude ja puhanud inimene võib näida ja olla tark, huvitav, heatahtlik.

Õige väike samm aga kõrvale ning paljastuvad kihvad või juhtub veel midagi hirmsamat. Seda kõike on ka meie tänases päevas ja üha rohkem hakkab olema, sest „Te ei kujutanud ette, millises džunglis me elame.“ (lk. 101). Piisab või sellestki, kui torgata nõelaga väike auk (näiteks kogemata) inimese kaitsekihti, mille ta enesepettusega ümber iseenda on loonud — mina olen hea, teised halvad, mina töökas, teised laisad, mina aus, teised valelikud...“ Kui kõik oleks nii lihtne! Kui tõesti oleksid ainult õelad inimesed, kes teevad kusagil õelaid tegusid, ning oleks ainult vaja nad meist, ülejäänutest lahutada ja hävitada. Aga piir, mis lahutab nad kurjast, läheb läbi igaühe südamest. Ja kes on valmis hävitama osakest omaenda südamest?

Kuni üks süda elab, liigub see piir temas, kord rõhub peale rõõmutsev kurjus, kord annab see ruumi koitvale headusele. Üks ja seesama inimene

on eri eas, eri eluseikades hoopis eri-sugune. Vahel on ta lähedal saatanale ja vahel ka pühakule. Ainult nimi ei muutu ja selle arvele läheb kõik.“ (lk. 137)

Hinnata, otsustada teise inimese üle on väga raske, samas nii kerge. Kust võtta seda õigustki, kui eneses selgusele pole jõudnud. Mida üldse väärtustada teistes, iseendas? Haritud ja edukas inimene võib omandada võtteid, mis teevad temast meeldiva inimese... samas pole ta siiski inimene, kui vaid nõelaga torkida väike auk... Tähtsam on siiski „... see kõige sügavam hinge tuum, see tuuma enda tuum...“ (lk. 140) Ja õige tarkus on seda ära tunda. Vaistu põhjal. Nii leiab ka džunglis inimese, kelle isiksuse diapasoon pole nii kitsas kui... ma ei julge öelda — loomal. Tuuma äratundmiseks peab ehk ette kujutama elu selle inimesega tõelises džunglis.

Ehk liiga pessimistlik on kõik eeltoodu? Aga ei. „Pahest

vaikides, mattes selle sügavale ihusse, et pinnal ei paistaks märkigi, me k ü l v a m e seda ning tulevikus annab see tuhandekordselt võrseid. Kui me hirmutegijaid ei karista ega mõista isegi hukka, ei ole see ainult nende tühise vanaduspõlve säästmise, vaid me võtame sellega tulevastelt suguupõlvedelt igasugused õiguse alussambad. Just sellepärast ja mitte „ebapiisava kasvatustöö pärast“ kasvavad meie noored „ükskõikseteks“. Noored saavad selgeks, et alatust ei karistata maa peal kunagi, vaid et selle läbi tuleb alati heaolu.“ (lk. 145)

See on võti tänapäeva nooruse mõistmiseks. Ja nemad pole selles süüdi. Nad on viljad. Sest heaolu kipub ikka rohkem kõveraid teid pidi tulema. Vähemalt tänases päevas.

Aga te lugege Solženitsõnit... Kui ei usu.

ERVIN LAANVEE

KOLM FAKTI HÕREDA MÕISAST

1. fakt

Klassitsistlikus stiilis Hõreda mõisahoone kuulub Põhja-Eesti esinduslikumate mõisahoone hulk. Kahekorruselise kivihoone fassaad on ülimalt esinduslik: nurkadel 2 eemalduvat nelja sambaga portikust, keskel väljaulatuva poolkaarekujulise saali idaosa, selle kohal kõrgub kuppelsaal, mida kaunistab neli nišši, maalitud poolsaal ja friis. Viimane kujutab triumfiringkäigus sõdalasi. Saali akendest avaneb vaade kunagisele kaunile ringtiigile. Kahte saali ühendab suurepärase kapiteelidega sammakäik.

2. fakt

1970. a. „Ühistöös“ ilmunud artiklis on read: „Kas tõesti laseme ajahambal lõplikult hävida sellel, mida praegu veel päästa saaks?“ Imepärast ovaalset saali kasutab sovhoos heinaseemnehoidlana. Igal sammul ainult hoolimatus.

1975. a. loeme samast ajalehest: „Ehiis laguneb, sest raske on sellele funktsiooni leida. Restaureerimine nõuaks summat, mida Rapla rajoonis pole kellelgi välja maksta. Ainus, mis praegu kõne alla tuleb, on teha katus täiesti korda...“

3. fakt

Oktoober 1990. a. Juba mõnda aega on Hõredal märgata tavalisemast rohkem signat-saginat. Mõisa ümbrust ilmestavad välismaise päritoluga autod ja kopad. Eesti ja soome keelt kõnelevad töömehed askeldavad usinasti härrastemaja ümber. Suured veomasinad voorivad edasi-tagasi pidevalt midagi vedades. Mis seal siiski toimub? Et loosse veidi rohkem selgust tuua, pöördusin aktsiaseltsi EESTI GOLF ehitajapoolse manageri hr. Arvo Pajumetsa poole, kes ka lahkelt oli nõus infot jagama.

KELLELE KUULUB HÕREDA MÕISA KOMPLEKS JA KES SEDA RESTAUREERIVAD?

Mõis koos 82 hektarilise maerialdisega kuulub aktsiaseltsile Estonian Golf Rapla Country Club (Eesti Golgi Raplamaa Klubi). Eestipoolsed A aktsionärid on Purila ja Mahtra kolhoos. Vahepeal mõni sõna A ja B aktsiate selgituseks. A-aktsia (idee + kasum) omanikud on a/s asutajaliikmed, kes hiljem peale kulutuste tasateenimist hakkavad saama dividendi. B-aktsiad (praktiliselt kasutusluba) aga müüakse nii üksikisikutele kui ka asutustele ja organisatsioonidele. B aktsia omamine annab õiguse minna platsile palli veeretama. B aktsiad müüakse N. Liidus 300 ringis ja ühe aktsia hind on alates sajatuhandest rublast. Ehitajaks on Soome poolt EXATEX OY, firma juhataja Mati Sergejev, Eesti poolt Eesti Golfi ehitusfirma, mille eesotsas olen mina. Projektee-rib Soome pool, Eesti pool teostab ehituslikku järelevalvet, mis tähendab eeskätt seda, et peame tagama hoonetekompleksi esialgse arhitektuurse välisilme. Kogu ehitusprojekti juhatab soomlane, kes allub Eesti Golfi juhatusel. Juhatuses on kaks eestlast ja kaks soomlast. Juhataja on soomlane

Pekko Kokko. Eelarveliseks maksumuseks on planeeritud 30 miljonit N. rubla ja 50 miljonit soome marka. TÄTUVUSTAGE LÄHEMALT RESTAUREERITAVATE HOONETE TULEVIKKU.

Kuna kõik hooned taastatakse oma esialgsel väliskujul, siis kuuluvad ennistamisele ka kõik kunstiväärtused, teiste hulgas ka Paridon Jacob Neusi poolt valmistatud triumfiringkäigus sõdalasi kujutat vaies poolsaali friisil. Härrastemaja on projekteeritud restoranid, baarid ja huviklubid, kus on võimalik mängida kabet, malet, kaarte, piljardit jne. Teistes hoonetes saavad olema: viinaköögis med punkt, raamatukogu, restoran ja köök; hobusetallis koos juurdeehitusega 200-kohaline hotell; sepikojas hobusetall; nuumpullilautades hotellikohad ja spordiruumid; kuivatites aga eluruumid. Mõisa taha rajatakse golfiväljak.

MILLAL VÕIB OODATA ESI-MESI GOLFISÕPRU?

Esimesed külalised peaksid saabuma 1992. aasta mais. Lõplikult peab kompleks valmis saama 1993. a. suveks. Ehituse tipp-perioodil on ehitusega hõivatud enam kui sada ehitajat.

KAS VALMINUD KOMPLEKS EI KUJUNE JÄRJEKORDESEKS

MIGRATSIOONIPUMBAKS JA MILLISEID TAGAJÄRGI VÕIB GOLFIKLUBI TUUA ÜMBERKAUDSETE KÜLADE ELANIKE ELLU?

Teenindava personali suurus on esialgu planeeritud 100—150 inimest. Siin saavad töökoha kõige erinevamate elukutsetega inimesed, alates tallipoistest, muruniitjatest, turvameestest ning lõpetades köögitöölise ja koristajatega. Tööriistad ja vahendid saavad olema kõik loomulikult välismaised. Töölevõtmisel saab põhinõudeks olema võõrkeelte oskus ja meeldiv naeratus. Kohalikele elanikele loob see kahtlemata soodsad põllumajandussaaduste turustamise võimalused. MIS SAAB PRAEGUSEST KAUPLUSEST?

Kauplus tuleb uude kohta. Kuhu? Seda otsustab juba kohalik valitsus. MIDA SA ÜTLEKSID LÕPETUSEKS?

Mul on palve kõikidele inimestele, kel on säilinud mõni Hõreda mõisast pärit mööbli- või tarbeese. Palun teatage sellest kas minule või lehe toimetusele. Me oleme nõus neid teilt ära ostma või juhul kui te ei soovi neist loobuda, siis vähemalt laenata koopiategemiseks.

Küsitles AARE HINDREMÄE

NB!

ESMAKORDESELT
Valtu lehes
ON SINUL,
LUGEJA,

võimalus õnnitleda
lehe kaudu

oma sõpru,
tuttavaid
ja sugulasi
JÕULUDE ja
uue aasta puhul.
Õnnitlustekste võtame
vastu 5 päeva jooksul
peale lehe ilmumist.

NB!

MEIE AJALEHT
avaldab
töö- ja
tööjõu pakkumise,
samuti OSTU-
MÜÜGI
kuulutusi.
Kasutage soodsat
võimalust!

Tegevtoimetaja
AARE HINDREMÄE.
Kujundus
HANNES TEETS.

VALTU LEHT. Toimetus: 203500
Rapla rajoon, Rapla sidesõlm,
tel. 62-621. Trükiarv 700. Tasuta.
Maht 1,0 trükipoognat. Trüki-
koda „Oktoober“, Kreutz-
waldi 24.

Tellimise nr. 3845

MÄLESTAME

JAAK NIPERNAADI
sünd. 22.01.1954
surn. 11.10.1990

ALIDE RIISMETS
sünd. 17.09.1919
surn. 21.10.1990